

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Науково-методичний центр управління якістю діяльності

Система управління якістю діяльності

**Положення
про освітню програму**

(ДПСЯ М-9-7.5.2-204-05-18)

Полтава

*Даний документ не може бути повністю чи частково
відтворений, тиражований і розповсюджений без дозволу ПУЕТ*

ДОКУМЕНТИ СУЯЩУЕТ

ПЕРЕДМОВА

1. ВНЕСЕНО НМЦ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПУЕТ

**Начальник НМЦ управління
якістю діяльності**

Огуй Наталія Іванівна, к.е.н., доц.

2. РОЗРОБНИКИ:

*перший проректор Педченко
Наталія Сергіївна, д.е.н., професор*

*начальник науково-методичного
центру управління якістю
діяльності Огуй Наталія Іванівна,
к.е.н., доцент*

*директор науково-навчального
центру Герман Наталія
Володимирівна, доцент*

3. ЕКСПЕРТНА ГРУПА:

*завідувач кафедри харчових
виробництв і ресторанного
господарства Хомич Галина
Панасівна, д.т.н., професор*

*заступник завідувача кафедри
туристичного та готельного
бізнесу Карпенко Юрій Вікторович,
к.е.н.*

4. ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ **2018 р.**

5. АКТУАЛІЗОВАНО

6. ТЕРМІН ПЕРЕГЛЯДУ **2023 р.**
ДПСЯ

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»**

Затверджую
Ректор, д. і. н., проф.
_____ О. О. Нестуля
«__» _____ 20__ р.

**Положення
про освітню програму**

(ДПСЯ М-9-7.5.2-204-05-18)

Схвалено
Вченою радою університету
28 лютого 2018 року
Протокол № 2

<i>Актуалізовано</i>				
	<i>20..р.</i>	<i>20..р.</i>	<i>20.. р.</i>	<i>20.. р.</i>
<i>Дата</i>				
<i>Підпис</i>				
<i>Прізвище, ініціали</i>				

ЗМІСТ

1. Призначення та сфера використання	6
2. Нормативні посилання	6
3. Визначення та скорочення	7
4. Мета і завдання управління процесом підготовки освітньої програми	10
5. Відповідальність	10
6. Загальні положення	11
7. Структура освітньої програми	12
8. Вимоги до змісту та оформлення освітньої програми	13
9. Погодження змісту документу	21
10. Додатки	22

ДОКУМЕНТИ СУЧАСНОСТІ

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 6 із 25

1. Призначення та сфера використання

1.1. Положення про освітню програму Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» – це основний нормативний документ, у якому регламентуються єдині норми та правила щодо структури, змісту та оформлення освітніх програм.

1.2. Введення даного Положення в дію здійснюється з моменту його затвердження. Положення про освітню програму обов'язкове для виконання гарантими освітніх програм та науково-педагогічними працівниками, які є членами робочої групи з розробки освітніх програм, та членами групи забезпечення спеціальності.

1.3. Дане Положення розповсюджується на освітні програми підготовки фахівців освітніх ступенів бакалавра, магістра і доктора філософії.

1.4. Зміст Положення не суперечить державним та галузевим стандартам, нормативно-методичним документам щодо організації діяльності та управління університетом. Його розробка здійснювалась з урахуванням вимог ДПСЯ Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти.

1.5. У разі виникнення необхідності, Положення підлягає перегляду. Пропозиції щодо внесення змін готують гарантими освітніх програм, директор науково-навчального центру. Оформлення змін і перегляд Положення здійснює начальник науково-методичного центру управління якістю діяльності.

1.6. Затверджує Положення і зміни до нього ректор після схвалення Вченою радою університету.

1.7. Дане Положення є конфіденційним документом. Можливості його копіювання визначає перший проректор.

2. Нормативні посилання

- Закон України «Про освіту» – від 05.09.2017 р. № 2145-VIII.
- Закон України «Про вищу освіту» – 01.07.14 № 1556-VII.
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 29.03.2016 № 3.
- Лист Міністерства освіти та науки України «Про рекомендації вищим навчальним закладам щодо розробки освітніх програм» від 28.04.2017 № 1/9-239.
- Методичні рекомендації щодо розроблення освітніх програм. Рекомендовано Вченою радою Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України в рамках проекту Європейського Союзу Національний Темпус / Еразмус+ офіс в Україні / Авт.: В.М. Захарченко, В.І.

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 7 із 25

Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014.

- Статут Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2016 р.

- Стратегія розвитку Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» на 2017-2022 рр., 2017 р.

3. Визначення та скорочення

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньої програми.

Автономність і відповідальність – здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності.

Бакалавр - це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС. Обсяг освітньо-професійної програми для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра визначається закладом вищої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Група забезпечення спеціальності – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких університет є основним місцем роботи, і які відповідають за реалізацію освітніх програм за місцем роботи, і які відповідають за реалізацію освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої освіти для осіб з вищою освітою, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладом вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Знання – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні).

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 8 із 25

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа (компетентний орган) встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами.

Кваліфікація освітня – кваліфікація, що присуджується закладами вищої освіти на підставі виконання вимог Стандартів вищої освіти.

Кваліфікація професійна – кваліфікація, яка присуджується на підставі виконання вимог професійних стандартів, що діють у сфері праці, і відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами.

Кваліфікаційна робота — це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Комунікація – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 9 із 25

становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Магістр - це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми - 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів освіти. Кожен рівень – це завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей особистості, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>).

Освітня програма – конкретизована назва спеціальності, за якою здійснюється підготовка фахівців відповідного ступеня вищої освіти.

Освітньо-професійна або освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Регульована професія – професія (вид професійної діяльності), допуск до якої та/або діяльність у межах якої певним чином регулюється спеціальним законом або спеціальними правилами, які встановлені або визнані законодавством.

Результати навчання (програмні) – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається законодавством або закладом вищої освіти, або науковою установою та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 10 із 25

Уміння – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв’язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

ДК – державний класифікатор.

КМУ – Кабінет Міністрів України.

МОН – Міністерство освіти та науки України.

НРК - Національної рамка кваліфікацій.

ОП – освітня програма.

ОПП – освітньо-професійна програма.

ОНП – освітньо-наукова програма.

TUNING – проект «Гармонізація освітніх структур в Європі».

4. Мета і завдання управління процесом підготовки освітньої програми

4.1. Метою розробки даного Положення є опис процедури підготовки, затвердження та впровадження освітньої програми, визначення вимог щодо її змісту, форми та контролю виконання.

4.2. Основні завдання:

- детальний опис змісту та процедури підготовки ОП;
- офіційне закріплення раціонального розподілу функцій між науково-педагогічними працівниками – членами робочої групи з підготовки ОП;
- чітке регламентування основних завдань щодо підготовки ОП між науково-педагогічними працівниками – членами робочої групи з підготовки ОП;
- встановлення функціональних взаємозв’язків між науково-педагогічними працівниками – членами робочої групи з підготовки ОП за кожним комплексом завдань підготовки ОП;
- підвищення колективної відповідальності науково-педагогічних працівників – членів робочої групи з підготовки ОП за своєчасне та якісне виконання завдань щодо підготовки ОП.

5. Відповідальність

5.1. *Перший проректор* несе відповідальність за організацію та загальний контроль виконання вимог даного документа.

5.2. *Директор науково-навчального центру* несе відповідальність за:

- своєчасне доведення до інститутів, факультетів і кафедр нормативних і методичних документів щодо підготовки та оформлення освітньої програми;
- своєчасне доведення до інститутів, факультетів і кафедр змін щодо

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 11 із 25

підготовки та оформлення освітньої програми;

- планування, організацію підготовки, терміни виконання та якість освітніх програм в університеті;

- контроль за підготовкою освітніх програм.

5.3. *Директор інституту, декан факультету* несе відповідальність за:

- організацію процесу та терміни підготовки освітніх програм;
- організацію рецензування та обговорення якості освітніх програм на засіданнях вченої ради інституту (факультету) та науково-методичних груп зі спеціальностей;

- виявлення та усунення невідповідностей освітніх програм вимогам стандарту вищої освіти зі спеціальності та даного документа.

5.4. *Гарант освітньої програми* несе відповідальність за:

- організацію процесу, терміни та якість підготовки освітніх програм;
- своєчасне доведення до науково-педагогічних працівників - членів робочої групи з підготовки ОП змін щодо підготовки та оформлення освітньої програми;

- організацію рецензування та обговорення якості ОП на засіданнях кафедри, науково-методичних груп зі спеціальностей, вченої ради інституту (факультету), науково-методичної та вченої рад університету;

- виявлення та усунення невідповідностей освітніх програм вимогам ОПП та даного документа;

5.5. *Провідний науково-педагогічний працівник кафедри* несе відповідальність за:

- своєчасну та якісну підготовку ОП в тій частині, яку йому доручено;
- відповідність змісту ОП в тій частині, яку йому доручено вимогам ОПП та даного документа;

- своєчасне подання методичних матеріалів для обговорення на засіданні кафедри (методичної секції кафедри), робочої групи з підготовки ОП;

- використання інтерактивних і креативних форм та методів навчання, інноваційних інформаційних технологій навчання при підготовці ОП в тій частині, яку йому доручено.

6. Загальні положення

6.1. Відповідно до статі 10, ч. 3 Закону України «Про вищу освіту», в освітній програмі повинні бути представлені такі елементи:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

- 2) перелік компетентностей випускника;

- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 12 із 25

5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

6.2. На підставі освітньої програми за кожною спеціальністю розробляється навчальний план (Додаток В), який визначає:

- перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС;
- послідовність вивчення навчальних дисциплін;
- форми проведення навчальних занять та їх обсяг;
- графік освітнього процесу;
- форми поточного і підсумкового контролю.

6.3. До навчального плану додається Пояснювальна записка (Додаток Д).

6.4. Алгоритм підготовки освітньої програми складається з таких дій:

1. Перевірка відповідності основним умовам (визначення суспільної потреби щодо підготовки та запровадження нової освітньої програми, проведення консультацій із зацікавленими сторонами, цікавість програми із академічного погляду, наявність ресурсів усередині/зовні університету).

2. Визначення профілю освітньої програми.

3. Опис мети програми та кінцевих результатів навчання.

4. Визначення загальних і фахових компетентностей.

5. Розроблення навчального плану.

6. Розроблення модулів і вибір методів викладання.

7. Визначення підходів до навчання та методів оцінювання.

8. Розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

7. Структура освітньої програми

7.1. Освітня програма включає такі структурні елементи:

Титульна сторінка

Передмова

I. Загальна характеристика

II. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

III. Перелік компетентностей випускника

IV. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

VI. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

VII. Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

Пояснювальна записка до освітньої програми.

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 13 із 25

8. Вимоги до змісту та оформлення освітньої програми

8.1. *Титульна сторінка.* На титульній сторінці освітньої програми вказуються назва закладу вищої освіти; назва рівня та ступеня вищої освіти, шифр та назва галузі знань; код і найменування спеціальності(додаток А).

8.2. *Передмова.* У даному розділі:

- зазначаються дата та номер протоколу схвалення освітньої програми вченою радою університету;
- зазначаються дата та номер наказу, яким освітню програму затверджено та введено в дію;
- вказуються прізвища, імена, по батькові, наукові ступені та вчені звання членів робочої групи з підготовки освітньої програми, посади і назви організацій, де вони працюють.

У передмові також може бути розміщена інформація щодо зовнішніх рецензентів ОП, дані про перегляд ОП.

8.3. *Загальна характеристика.* Загальна характеристика подається у табличній формі та включає інформацію щодо компонентів освітньої програми:

- рівень вищої освіти – визначається згідно зі статтею 5 Закону України «Про вищу освіту» в такій формі (одне з наведеного):
 - Перший (бакалаврський) рівень;
 - Другий (магістерський) рівень;
 - Третій (освітньо-науковий) рівень.
- ступінь вищої освіти – визначається згідно зі статтею 5 Закону України «Про вищу освіту» в такій формі (одне з наведеного):
 - Бакалавр;
 - Магістр;
 - Доктор філософії.
- назва галузі знань – зазначаються шифр та назва галузі знань відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей (Постанова КМУ від 29.04.2015 №266);
- назва спеціальності – зазначаються код та найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей (Постанова КМУ від 29.04.2015 №266);
- обмеження щодо форм навчання (за необхідності зазначаються обмеження щодо форм навчання, не обов'язково);
- освітня (і) кваліфікація (ї) – визначається згідно зі статтею 7 Закону України «Про вищу освіту» і складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність та спеціалізацію (за наявністю);
- професійна (і) кваліфікація (ї) (тільки для регульованих професій) – зазначається за умови її наявності з посиланням на відповідний професійний стандарт та орган, що його затвердив;

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 14 із 25

- кваліфікація в дипломі – складається із кваліфікації освітньої (спеціалізація зазначається за наявності) та кваліфікації професійної (зазначається за наявності, вказується обов’язковість присвоєння);

- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою – вказуються рівні освіти (попередній чи/та однакові з пропонованим рівнем), які повинні попередньо здобути особи, що мають намір навчатися за пропонованою програмою;

- опис предметної області – зазначаються об’єкти вивчення та діяльності; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології; інструменти та обладнання. Обсяг опису предметної області не повинен перевищувати 150 слів;

- академічні та професійні права випускників - описуються можливості, вимоги та/або рекомендації щодо продовження освіти;

- працевлаштування випускників (для регульованих професій обов’язково) – зазначаються професії, професійні назви робіт (відповідно до чинної редакції Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08)), на фахову підготовку з яких можуть бути спрямовані освітньо-професійні та освітньо-наукові програми за спеціальністю. У випадку регульованих професій вказується відповідний титул/назва/звання та права із цим пов’язані. За необхідності зазначається порядок доступу до професії. Для галузі знань 01 Освіта – лист МОН № 1/ 9 -736 від 06.12.2007 (магістр), наказ МОН № 586 від 13.05.2014.

8.4. *Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти.* Вказується обсяг кредитів ЄКТС ОПП/ОНП, відсоток обсягу освітньої програми, який має бути спрямований для здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти. Інформація подається у табличній формі.

8.5. *Перелік компетентностей випускника.* Він включає такі компетентності:

- інтегральна – за основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій: бакалавр - здатність розв’язувати проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; магістр - здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- загальні – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної професійної та соціальної

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 15 із 25

діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку. Наводиться перелік компетентностей 5 до 15 позицій з виділенням:

- усіх компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та, за наявності, професійним стандартом;

- компетентностей, додатково визначених університетом. У разі обґрунтованої необхідності визначення додаткових до визначених стандартом загальних компетентностей рекомендується обирати їх з переліку проекту TUNING;

- спеціальні (фахові) – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю (15-20 формулювань). Наводиться перелік спеціальних (фахових) компетентностей з виділенням:

- усіх компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та, за наявності, професійним стандартом;

- компетентностей, додатково визначених університетом, для повного розкриття змісту освітньої програми. У разі обґрунтованої необхідності визначення додаткових до визначених стандартом спеціальних (фахових) компетентностей рекомендується обирати їх з переліку проекту TUNING.

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей, зазначених у стандарті вищої освіти, з класифікацією компетентностей НРК у процесі розроблення освітньої програми рекомендується використовувати матриці відповідності визначених стандартом компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком до стандарту (Таблиця 1 Пояснювальної записки стандарту).

8.6. *Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання.* Вказуються визначені стандартом вищої освіти кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки. Загальна кількість (15-25 результатів навчання) корелюються з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових) компетентностей. Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- бути чіткими і однозначними, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

- бути діагностичними (тобто результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);

- бути вимірюваними (має існувати спосіб та шкала для вимірювання досягнення результату прямими або непрямыми методами, рівнів досягнення складних результатів).

З метою співвіднесення визначених результатів навчання та компетентностей, рекомендується використовувати матрицю відповідності

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 16 із 25

визначених стандартом та освітньою програмою результатів навчання та компетентностей (Таблиця 2 Пояснювальної записки стандарту).

8.7. *Форми атестації здобувачів вищої освіти.* Інформація подається у табличній формі та включає:

- форми атестації здобувачів вищої освіти – визначаються нормативні форми атестації здобувачів вищої освіти за конкретною спеціальністю. Атестація може здійснюватися у формі:

- публічного захисту кваліфікаційної (випускової, магістерської дипломної) роботи (проекту);
- та/або комплексного екзамену (екзаменів);
- та/або єдиного державного кваліфікаційного екзамену за спеціальностями у встановленому порядку;
- та/або публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.

- вимоги до кваліфікаційної (випускової, магістерської дипломної) роботи (проекту) (за наявності) – вказуються вимоги щодо структури та оформлення роботи (проекту); зазначаються специфічні особливості перевірки на плагіат; вказуються вимоги щодо оприлюднення (наприклад на офіційному сайті університету або кафедри).

- вимоги до атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного екзамену (екзаменів) – вказуються, за наявності, вимоги щодо структури та/або особливих умов проведення атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного екзамену (екзаменів).

- вимоги до публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії – вказуються, за наявності, вимоги щодо процедури та/або особливих умов проведення публічного захисту.

8.8. *Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти* – зазначається наявність в університеті системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка передбачає здійснення та забезпечення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

- щорічне оцінювання рівня знань здобувачів вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб,

- щорічне оцінювання діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 17 із 25

- підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- результативність системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях науково-педагогічних працівників університету та здобувачів вищої освіти;
- інших процедур і заходів.

8.9. *Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)* – зазначається інформація про наявні професійні стандарти (національних та міжнародних організацій) (назва документа, реквізити та (або) посилання), які враховані у стандарті вищої освіти та (або) є важливими для урахування при побудові та реалізації освітньої (освітньо-професійної) програми. Надання цієї інформації обов’язкове у випадку зазначення в стандарті професійної кваліфікації, яка присвоюється випускникам.

8.10. *Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти* – вказується перелік усіх нормативних документів, які використані при розробці даної освітньої програми.

8.11. *Пояснювальна записка до стандарту.* Пояснювальна записка складається у довільній формі і схвалюється рішенням відповідної науково-методичної групи. Вона не потребує подальшого погодження та/або затвердження. Пояснювальна записка містить інформацію та рекомендації, які розробники стандарту вважають за необхідне довести до уваги користувачів стандарту, але які не визначені як обов’язкові до виконання.

Пояснювальна записка включає такі таблиці:

Таблиця 1.

Матриця відповідності визначених Освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
Спеціальні (фахові) компетентності				

Таблиця 2.

Матриця відповідності визначених Освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності												
	інтегральна компетентність	загальні компетентності						спеціальні (фахові) компетентності					

Таблиця 3.

Розподіл змісту Освітньої (освітньо-професійної або освітньо-наукової) програми та максимальний навчальний час за циклами підготовки

Цикл підготовки	Максимальний навчальний час за циклами (акад. год./кредитів)
1. Обов'язкові навчальні дисципліни	
1.1 Цикл загальної підготовки (ЦЗП)	
1.2 Цикл професійної підготовки (ЦПП)	
2. Вибіркові навчальні дисципліни	
2.1 Цикл загальної підготовки (ВЦЗП)	
2.2 Цикл професійної підготовки (ВЦПП)	
3. Практична підготовка (ЦПП)	
4. Підсумкова атестація (ПП/АА)	
Разом	

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 19 із 25

Таблиця 4.

Перелік навчальних дисциплін Освітньої (освітньо-професійної або освітньо-наукової) програми за циклами

№ з/п	Назва навчальної дисципліни	Шифри блоків змістовних модулів, що входять до навчальної дисципліни	Максимальна кількість навч. годин / кредитів вивчення дисципліни
	Обов'язкові навчальні дисципліни		
	Цикл загальної підготовки		
1			
і т.д.			
	Цикл професійної підготовки		
1			
і т.д.			
	Вибіркові навчальні дисципліни		
	Цикл загальної підготовки		
1			
і т.д.			
	Цикл професійної підготовки		
1			
і т.д.			
	Практична підготовка		
	Цикл практичної підготовки		
1			
і т.д.			
	Підсумкова атестація		
1			
і т.д.			
	Загальна кількість годин навчальних занять		

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 20 із 25

Таблиця 5.

Анотації змісту навчальних дисциплін

Ідентифікація	Назва навчальної дисципліни
Опис	Мета: Зміст навчальної дисципліни. Компетенції:
Викладацький склад	Назва кафедри, ПІБ провідного науково-педагогічного працівника
Тривалість	Порядковий номер семестру, разом годин (години лекцій, практичних (або семінарських, або лабораторних) занять, години самостійної роботи). Наприклад: 9 семестр, разом 90 годин (лекції 20 год., практичні заняття 16 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Наприклад: Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	Порядковий номер семестру, форма підсумкового контролю. Наприклад: 9 семестр – екзамен
Мова	Українська
Ідентифікація	Назва навчальної дисципліни (<i>наступна</i>)
Опис	
Викладацький склад	
Тривалість	
Форми та методи навчання	
Оцінювання	
Мова	
	і т.д.

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 21 із 25

9. погодження змісту документу

№ п/п	Посада	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата	Підпис
1.	Перший проректор	Педченко Наталія Сергіївна		
2.	Директор науково-навчального центру	Герман Наталія Володимирівна		
3.	Начальник науково-методичного центру управління якістю діяльності	Огуй Наталія Іванівна		
4.	Заступник директора інституту економіки, управління та інформаційних технологій	Гасій Олена Володимирівна		
5.	Заступник директора інституту економіки, управління та інформаційних технологій	Сергійчук Вікторія Олегівна		
6.	Заступник декану факультету харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу	Карпенко Віктор Дмитрович		
7.	Заступник декану факультету товарознавства, торгівлі та маркетингу	Бенях Валентина Володимирівна		

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 22 із 25

10. Додатки

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА (ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА)

(вказати вид освітньої програми)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ _____
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____
(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА _____
(найменування освітньої програми)

Полтава _____

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 23 із 25

Додаток Б

Зразок оформлення титульної сторінки

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПУЕТ

_____ (назва ступеня вищої освіти)

галузь знань _____

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність _____

(код та найменування спеціальності)

освітня програма _____

(найменування освітньої програми)

1. СХВАЛЕНО

Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» «__» _____ 201__ року № __

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» від «__» _____ 201__ року № __

3. ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

_____ (рік введення)

4. РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

робочою групою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Голова робочої групи _____

(ПІБ, посада, вчений ступень, вчене звання)

Члени робочої групи:

_____ (ПІБ, посада, вчений ступень, вчене звання)

_____ (ПІБ, посада, вчений ступень, вчене звання)

Члени проектної групи:

_____ (ПІБ, посада, вчений ступень, вчене звання)

_____ (ПІБ, посада, вчений ступень, вчене звання)

<i>ПУЕТ</i>	<i>Система управління якістю діяльності Положення освітню програму</i>	<i>ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18</i>
		<i>Редакція 01</i>
		<i>Сторінка 24 із 25</i>

Додаток В

ДОКУМЕНТИ СУЯПУЕТ

ПУЕТ	Система управління якістю діяльності Положення освітню програму	ДПСЯ ПП - 9- 7.5.2-204-05-18
		Редакція 01
		Сторінка 25 із 25

Додаток Д

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до навчального плану

Код та найменування спеціальності _____

Рівень вищої освіти _____

Спеціалізація _____ - _____

Освітня програма _____

Форма навчання _____ **денна, заочна** _____

Загальний обсяг у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та строк навчання _____ **кредитів / рік місяців** _____

Навчальний план, затверджений: **схвалений Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» « _____ » « _____ 201 року, протокол № _____ , затверджений наказом по університету від « _____ » « _____ 201 року № _____**

Відповідність вимогам стандарту вищої освіти (в разі наявності) _____

Відповідність вимогам професійного стандарту (в разі наявності) _____

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання _____

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
І. Цикл загальної підготовки		
ІІ. Цикл професійної підготовки		

Гарант освітньої програми/керівник проектної групи із спеціальності _____

(ПБ)